

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

*Πρόγραμμα Καλλιέργειας Δεξιοτήτων
Πράξη: «Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στις δεξιότητες
μέσω εργαστηρίων» (MIS 5092064)*

ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ 2014-2020» που συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και
την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο)

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΖΩ ΚΑΛΥΤΕΡΑ – ΕΥ ΖΗΝ
2. Ψυχική -Συναισθηματική Υγεία -Πρόληψη

«Γνωρίζοντας τον εαυτό μου & τους άλλους
με οδηγό τον 'Μικρό Πρίγκιπα'»

Χριστίνα Χρηστίδου

Παραδοτέο εκπονητή προγράμματος

Φιλοσοφία –Σκοπιμότητα προγράμματος

Το πρόγραμμα εντάσσεται στις δράσεις ψυχο-κοινωνικής υποστήριξης και κοινωνικο-συναισθηματικής μάθησης εστιασμένο στην καλλιέργεια δεξιοτήτων για ισόρροπη ανάπτυξη της προσωπικότητας του παιδιού και των σχέσεών του μέσα σε ένα περιβάλλον ομάδας. Σήμερα γνωρίζοντας πόσο πολύ επηρεάζει η συναισθηματική κατάσταση και η συναισθηματική νοημοσύνη τη μάθηση, αλλά και την εξέλιξη ενός ατόμου, εισάγονται ανάλογα προγράμματα στην τυπική εκπαίδευση. Άλλωστε, όπως έχει αποδείξει εξελικτική μελέτη του Χάρβαρντ, που ξεκίνησε το 1938 συλλέγοντας μεγάλο αριθμό δεδομένων για τη σωματική και την ψυχική υγεία φοιτητών, με στόχο να εντοπιστούν οι παράγοντες που οδηγούν σε μία υγιή και ευτυχισμένη ζωή, 'οι ανθρώπινες σχέσεις και το πόσο ευτυχισμένοι είμαστε μέσα σε αυτές, είναι από τους βασικούς παράγοντες που επηρεάζουν την υγεία και την ευημερία μας.' (adultdevelopmentstudy.org)

Προτείνεται το πρόγραμμα να είναι η πρώτη θεματική ΕΥ ΖΗΝ με την οποία ξεκινάει το μάθημα Εργαστήρια Δεξιοτήτων, προκειμένου να υπάρξει η εξοικείωση με τις ομαδικές/συνεργατικές διαδικασίες και να επιτευχθεί το δέσιμο της ομάδας-τάξης.

Στο πρόγραμμα αξιοποιείται ένα αφήγημα, ένα παραμύθι, γιατί όπως γράφει ο Καζαντζάκης στην Αναφορά στο Γκρέκο "υπάρχει τίποτα αληθινότερο από την αλήθεια; Ναι, το παραμύθι. Αυτό δίνει νόημα αθάνατο στην εφήμερη αλήθεια!» Είναι γνωστό ότι τα παραμύθια μας πηγαίνουν πίσω στην παιδική μας ηλικία, μας φέρνουν μνήμες φροντίδας και τρυφερότητας, αγαπημένες φωνές που μπορεί να χάθηκαν πια και μας συνδέουν έτσι με τις ρίζες και τις πρωταρχικές μας ανάγκες. Είναι πάντα ένα αποκούμπι, ένας παρήγορος λόγος που σε περιόδους μεγάλης έντασης, κρίσεων και ανασφάλειας τα έχουμε απόλυτη ανάγκη.

Επιλέξαμε να δουλέψουμε με το συγκεκριμένο κείμενο γιατί στόχος μας είναι εκτός από ένας παρηγορητικός/ενδυναμωτικό λόγος σε μια περίοδο κρίσης/μετάβασης, όπως είναι η εφηβεία, να δημιουργηθεί και ένας λόγος συλλογικός δίνοντας δυνατότητες συνδημιουργίας και έκφρασης μέσα από την τέχνη. Σε μια εποχή πανδημίας επίσης, που η κοινωνική αποστασιοποίηση είναι ο κανόνας, να δοθεί η ευκαιρία για δημιουργία καινούριων ιστοριών μέσα από την ομάδα, σε μια προσπάθεια το 'μαζί' να γίνει πραγματικότητα.

Ευελπιστούμε σ' αυτή την περίοδο αγωνίας και ανασφάλειας να δοθεί δύναμη και ελπίδα στο ότι με το 'μαζί' μπορούμε να ανταπεξέλθουμε στις φουρτούνες. Στην 'φουρτούνα' της πανδημίας αλλά και την 'φουρτούνα' της εφηβείας.

Ο Μικρός Πρίγκιπας είναι ένα αφήγημα που γράφτηκε στη δύσκολη περίοδο του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου (1943) και περιγράφει την ιστορία ενός ανθρώπου σε απόγνωση, που αντιμετωπίζει θέμα επιβίωσης, βρίσκεται στην έρημο με χαλασμένο αεροπλάνο, όπου εφευρίσκει και κατασκευάζει τον σωτήρα και συνοδοιπόρο του, που τον διασώζει συντροφεύοντας τον, δίνοντάς του παράλληλα μαθήματα ζωής. Ο Εξυπερύ την ώρα της απελπισίας, περνάει από τη μοναξιά του 'εγώ' στο 'εμείς', δημιουργώντας ένα σύντροφο, ένα 'μικρό πρίγκιπα' που έρχεται από τον ουρανό σαν από μηχανής θεός, μαθητής και δάσκαλος μαζί. Έτσι τα παιδιά θα έχουν την ευκαιρία να βιώσουν το πέρασμα αυτό από το 'εγώ' στο 'εμείς', να κατανοήσουν την καθοριστική σημασία των σχέσεων στη ζωή τους και να ασκηθούν σε μια αρμονική συνύπαρξη με τους άλλους, εξερευνώντας παράλληλα τον εαυτό τους.

Σκοπός του προγράμματος είναι, με οδηγό το βιβλίο και μέσα από συγκεκριμένα αποσπάσματα που επιλέχθηκαν, οι έφηβοι/ες να βοηθηθούν στο ταξίδι της αναζήτησης της ταυτότητάς του και των σχέσεών τους με τους 'άλλους' για την καλύτερη μετάβαση τους στην επόμενη εξελικτική φάση.

Εκτός από τα αποσπάσματα που επιλέχθηκαν στο βιβλίο υπάρχουν πολλά ακόμα σημεία που μπορούν να αποτελέσουν αφορμές για επεξεργασία στην τάξη και δημιουργία ανάλογων με τα προτεινόμενα εργαστήρια. Ο 'μικρός πρίγκιπας' θέτοντας συνέχεια ερωτήματα για τα ουσιώδη της ζωής, για το ίδιο το νόημα της ύπαρξης, αποτελεί πολύτιμο εργαλείο για προβληματισμό και άσκηση δεξιοτήτων μάθησης και ζωής.

Ο/Η εκπαιδευτικός κατά την υλοποίηση τους προγράμματος θα είναι καλό να έχει στο μυαλό του ότι είναι σημαντικό μέσα από την διαδικασία, την διεργασία της ομάδας και τη δική του ενθαρρυντική στάση, ο/η έφηβος να πιστέψει στον εαυτό του/της, στην δυνατότητα να υπερνικά τα εμπόδια, να αισιοδοξεί και να ελπίζει ότι μπορεί να αλλάξει τον εαυτό του και τον κόσμο προς το καλύτερο για τον άνθρωπο. Ας μη ξεχνάμε ότι το έργο του Εξυπερύ είναι βαθιά ανθρωπιστικό, άλλωστε «...όλοι οι δρόμοι οδηγούν στους ανθρώπους».

Πληροφορίες υλοποίησης: προαπαιτούμενες γνώσεις, προετοιμασία υλικού

Δεν χρειάζονται εξειδικευμένες γνώσεις. Καθηγητές όλων των ειδικοτήτων μπορούν να αναλάβουν το πρόγραμμα. Σημαντική προϋπόθεση αποτελεί η ευαισθητοποίηση και η ετοιμότητα των εκπαιδευτικών να βγουν από τον παραδοσιακό ρόλο του 'πομπού' γνώσης, να γίνουν εμπυχωτές/τριες, συντονιστές/τριες της ομάδας, διευκολύνοντας τη διαδικασία, δείχνοντας εμπιστοσύνη στο κάθε μέλος χωριστά και στην ομάδα συνολικά. Χρειάζεται να εμπιστευτούν τη διαδικασία, υιοθετώντας τη συνεργατική και ανακαλυπτική/διερευνητική μάθηση.

Κύριο μέλημα του/της εκπαιδευτικού είναι η δημιουργία ενός χώρου ασφάλειας, σεβασμού, συμπερίληψης, συνεργασίας και συμμετοχής, όπου τα παιδιά θα μπορούν να εκφραστούν ελεύθερα μέσα από βιωματικές-δημιουργικές

δραστηριότητες. Στη συνέχεια με την επεξεργασία, τον αναστοχασμό δημιουργούμε τις συνθήκες να δώσει ο/η έφηβος νόημα στο βίωμα και την εμπειρία, σ' αυτό που έζησε. Να πάει από το μερικό στο γενικό, από το 'εδώ και τώρα' της τάξης στο 'έξω και μετά' της ζωής και της κοινωνίας. Φυσικά η προηγούμενη εμπειρία του /της εκπαιδευτικού από υλοποίηση προγραμμάτων σχολικών δραστηριοτήτων και η εξάσκηση σε ενεργητικές τεχνικές μάθησης, καθώς και η γνώση στην αξιοποίηση της δυναμικής της ομάδας-τάξης, θα βοηθήσει πολύ στην αποτελεσματικότητα του προγράμματος και στην επίτευξη του σκοπού του.

Το πρόγραμμα μπορεί να εφαρμοστεί στην φυσική τάξη, με κυκλική διάταξη καθισμάτων, σε ολομέλεια ή σε κυκλικούς σχηματισμούς μικρών ομάδων αλλά και διαδικτυακά εφόσον υπάρχει η δυνατότητα χωρισμού σε μικρές ομάδες (δωμάτια) και ο απαραίτητος εξοπλισμός και η χρήση του από μαθητές/τριες.

Επίσης μπορεί να αξιοποιηθεί ο διαδραστικός πίνακας, εφόσον υπάρχει στην φυσική τάξη.

Το εργαστήριο Νο 6 μπορεί να υλοποιηθεί στο πλαίσιο του μαθήματος Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Β' τάξης όπου στη θεματική: 'Η αγάπη για τους συνανθρώπους μας- Οι φιλικοί δεσμοί - Η αγάπη' υπάρχει το απόσπασμα με τίτλο : 'Ο μικρός πρίγκιπας και η αλεπού' σε μετάφραση Σ. Τσίρκα.

Περιγραφή επτά Εργαστηρίων: Στοχοθεσία των εργαστηρίων, προτεινόμενες δράσεις και υλικό αφόρμησης, επέκτασης, γενίκευσης. Κάθε εργαστήριο θα αναπτύσσεται σε ένα φύλλο Α4 με βάση τη ρουμπρίκα του Παραρτήματος (1 σελίδα ανά εργαστήριο = 7 σελίδες)

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

ΣΧΟΛΕΙΟ		ΤΜΗΜΑ.....	ΣΧΟΛ. ΕΤΟΣ:
Θεματική	1. Ζω καλύτερα – Ευ Ζην	Υποθεματική	Ψυχική – Συναισθηματική Υγεία-Πρόληψη
ΒΑΘΜΙΔΑ/ΤΑΞΕΙΣ (που προτείνονται)	Β' Γυμνασίου, Γ' Γυμνασίου		
Τίτλος	Γνωρίζοντας τον εαυτό μου & τους άλλους με οδηγό τον 'Μικρό Πρίγκιπα'		

Δεξιότητες στόχευσης του εργαστηρίου

Δεξιότητες 21^{ου} Αιώνα: Επικοινωνία, Κριτική Σκέψη, Συνεργασία, Δημιουργικότητα
Δεξιότητες ζωής: Κοινωνικές δεξιότητες, Ενσυναίσθηση και ευαισθησία, Προσαρμοστικότητα, Ανθεκτικότητα, Υπευθυνότητα, Πρωτοβουλία
 Παραγωγική μάθηση μέσω των τεχνών & της δημιουργικότητας
Δεξιότητες μάθησης: Γνώση και κατανόηση εαυτού, μεταγνωστική ικανότητα
Ψηφιακές δεξιότητες: Ψηφιακός γραμματισμός, Χρήση ψηφιακών μέσων.

Σύνδεση με τη Βασική Θεματική

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα	Εργαστήριο/τίτλος	Δραστηριότητες – (ενδεικτικές) Αναλυτικά η περιγραφή των Εργασιών 1-7 παρακάτω
<ul style="list-style-type: none"> • Εξοικείωση με το υλικό, το βιβλίο 'Ο Μικρός Πρίγκιπας' και τον τρόπο ομαδικής δουλειάς στα Εργαστήρια Δεξιοτήτων • Ενεργοποίηση περιέργειας και κινητοποίηση για συμμετοχή και εμπλοκή στο θέμα • Εξοικείωση των μελών της ομάδας • Έκφραση προσδοκιών και ανησυχιών • Ανάπτυξη φαντασίας και δημιουργικότητας 	<p>«Καλωσορίζοντας τον 'Μικρό Πρίγκιπα' στην παρέα μας.»</p> 	<p>Ενημερώνουμε για τη διαφορετικότητα του μαθήματος, τον τρόπο δουλειάς με ατομικές και ομαδικές δραστηριότητες. Παρουσιάζοντας το βιβλίο 'Ο Μικρός Πρίγκιπας' καλούμε τα παιδιά να κάνουν υποθέσεις σχετικά με το περιεχόμενο. Ενεργοποιούμε την φαντασία, την περιέργεια & τη συμμετοχή. Αν ήδη κάποια παιδιά έχουν διαβάσει το βιβλίο μπορούν να πουν τι θυμούνται, τι τους έμεινε. Βλέπουμε εξώφυλλα από τις εκδόσεις του βιβλίου ανά τον κόσμο για Δίνουμε το λινκ για να κατεβάσουν ελεύθερα το βιβλίο στον υπολογιστή του σπιτιού τους και να το διαβάσουν. Επίσης μπορούν να δουν την ταινία. Αξιοποίηση της 'ανεστραμμένης τάξης'.</p> <p>Εξοικείωση των μελών της ομάδας μέσω των δραστηριοτήτων: 1. 'Φτιάχνουμε μια ιστορία με τα ονόματά μας' (μπορεί να λειτουργήσει και σε εξ αποστάσεως συνάντηση) 2. 'Φτιάχνοντας το δικό μου αεροπλάνο'. (Κατασκευή – κινητικό παιχνίδι) Το κάθε παιδί αφού φτιάξει ένα αεροπλάνο γράφει επάνω το όνομα του και σημειώνει κάποιες λέξεις που φανερώνουν α) τι περιμένει και β) τι φοβάται απ αυτό το ταξίδι/</p>

		<p>μάθημα/πρόγραμμα. Παρουσίαση των αεροπλάνων Κλείσιμο συνάντησης</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Ανάπτυξη Υπευθυνότητας, δέσμευσης • Αύξηση της επίγνωσης της ταυτότητας και διεύρυνση της αυτογνωσίας • Ανάπτυξη δεξιοτήτων επικοινωνίας • Ανάπτυξη και η χρήση δεξιοτήτων συζήτησης και επιχειρηματολογίας • Ανάπτυξη δεξιοτήτων ακρόασης, κατανόησης και επεξεργασίας πληροφοριών • Ανάπτυξη συνεργασίας και κριτικής σκέψης • Ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων/ανάπτυξη χρήσης ψηφιακών μέσων 	<p>«Το ταξίδι»</p> <p>(Κανόνες καλής λειτουργίας της ομάδας)</p>	<p>Αφόρμηση: Εισαγωγή με λίγα λόγια πιάνοντας το νήμα της ιστορίας του βιβλίου. Μιλάμε για την έννοια ταξίδι και τι σημαίνει ταξίδι για τον/την καθένα/μια.</p> <p>Δραστηριότητα 1. Ποια λέξη θα βάζαμε δίπλα από τη λέξη ταξίδι; Φτιάχνουμε ένα συννεφόλεξο με την βοήθεια του www.mentimeter.com αφού καλέσουμε τα παιδιά να συμπληρώσουν 3 λέξεις που τους έρχονται συνειρμικά στο νου (εξ αποστάσεως) ή φτιάχνοντας εννοιολογικό χάρτη στον πίνακα ή σε χαρτί του μέτρου, αν δουλεύουμε δια ζώσης ή με το Φύλλο Εργασίας Νο 1</p> <p>2. Χωρισμός σε μικρές ομάδες . Ομαδική άσκηση: Τι μας προσφέρει ένα ταξίδι; Τι αναμνήσεις , τι εμπειρίες έχουμε από τα ταξίδια μας; Συζήτηση στις μικρές ομάδες και στη συνέχεια μοίρασμα στην ολομέλεια. Λέξεις κλειδιά :Ταξίδι , μετάβαση, αλλαγή</p> <p>3. 'Θέλω-Μπορώ' –Φύλλο Εργασίας Νο 2-Επεξεργασία πλαισίου καλής λειτουργίας της ομάδας.</p> <p>Για την Γ΄ Γυμνασίου μπορούμε να εστιάσουμε στο νέο ταξίδι τους, στη μετάβαση στο Λύκειο.</p>

		<p>Μπορούν να συζητηθούν προσδοκίες και φόβοι από τη μετάβαση αυτή.</p> <p>Επέκταση: Για την Γ' Γυμνασίου μπορούμε να βάλουμε για συζήτηση σε μικρές ομάδες ή για ατομική εργασία:</p> <p>Σκεφτείτε τι σημαίνει για σας η άποψη του Ν. Καζαντζάκη: 'Το πιο μεγάλο ταξίδι μας το κάνουμε μέσα στην ψυχή μας'. Γράφουν κείμενα σχετικά μ αυτό και τα παρουσιάζουν στην τάξη ή σε Blog που έχουμε φτιάξει για το μάθημα.</p> <p>Κλείσιμο συνάντησης</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Έκφραση και ανάπτυξη φαντασίας, δημιουργικότητας • Εστίαση στον εαυτό, ανάπτυξη αυτογνωσίας • Έκφραση συναισθημάτων • Ανάπτυξη κριτικής σκέψης • Ανάπτυξη δεξιοτήτων ακρόασης και παρατήρησης • Αναγνώριση όρων και προϋποθέσεων καλής επικοινωνίας 	<p>«Επικοινωνία»</p> 	<p>Δραστηριότητα: 1. Δίνουμε το σχήμα 1.(βλ. Παράρτημα) και ζητάμε να το ζωγραφίσουν με μονοκονδυλιά. Στη συνέχεια καλούμε τα παιδιά να ζωγραφίσουν ό, τι θέλουν στο εσωτερικό, αυθόρμητα και να γράψουν κάτι σχετικά μ αυτό. Χωρισμός σε μικρές ομάδες- ανταλλαγή των ιστοριών τους</p> <p>Οδηγία: «Τι σκεφτόσασταν όταν ζωγραφίζατε; Πείτε λίγα λόγια γι αυτό που ζωγραφίσατε.»</p> <p>Στην ολομέλεια διαβάζουμε απόσπασμα από το βιβλίο σελ. 8-9 συνδέοντας την παραπάνω δραστηριότητα με την ιστορία του μικρού πρίγκιπα.</p> <p>Συναισθήματα. Σύνδεση με προσωπικές εμπειρίες κατανόησης από τους άλλους.</p> <p>Συζήτηση: Επικοινωνία ανάμεσα σε ανθρώπους, ανάμεσα σε μικρούς και μεγάλους. «Τι</p>

		<p>βοηθάει κατά τη γνώμη σας στην καλή επικοινωνία. Πώς μπορούν να μας καταλάβουν καλύτερα οι άλλοι; Πώς αισθανόμαστε όταν δεν μας καταλαβαίνουν;»</p> <p>Διερεύνηση του θέματος με τη βοήθεια Φύλλου εργασίας Νο. 3</p> <p>Κλείσιμο συνάντησης</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Ανάπτυξη φαντασίας, δημιουργικότητας Αύξηση της επίγνωσης της ταυτότητας και διεύρυνση της αυτογνωσίας • Ανάπτυξη γνώσης και κατανόησης γύρω από τη σημασία των σχέσεων στη ζωή μας • Ανάπτυξη ανεκτικότητας και υπευθυνότητας • Προώθηση της αλληλεγγύης και του σεβασμού 	<p>«Φιλία-Συντροφικότητα»</p> 	<p>Αφόρμηση με αφήγηση από το βιβλίο σελ. 10-11. Διαβάζουμε το κομμάτι της συνάντησης του πιλότου με τον μικρό πρίγκιπα</p> <p>Θέμα προς επεξεργασία: Φιλία – Τι αναζητάμε στους άλλους - Συντροφικότητα</p> <p>Δραστηριότητα: Ατομική δράση. «Φανταστείτε ποιος θα θέλατε να είχε πέσει από τον ουρανό για σας!»</p> <p>Ζωγραφίστε τον δικό σας σύντροφό. Μπορεί να είναι οποιοδήποτε πλάσμα. Μετά περιγράψτε τα χαρακτηριστικά του, τις ιδιότητες, δεξιότητες του.</p> <p>Ομαδική δράση: Χωρισμός σε μικρές ομάδες. Μοιραζόμαστε τις ιστορίες μας. Συζητάμε και επισημαίνουμε κοινά χαρακτηριστικά στις ιστορίες μας. Καταγράφουμε κοινές αξίες, χαρακτηριστικά στοιχεία των φίλων-συντρόφων.</p> <p>Στην ολομέλεια η κάθε ομάδα φέρνει το αποτέλεσμα της δουλειάς της και συζητάμε όλοι μαζί τη σημασία της φιλίας στη ζωή μας.</p> <p>Κλείσιμο συνάντησης</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Κατανόηση κειμένου • Κατανόηση και επεξεργασία συμβολισμών • Άσκηση στην αυτόματη γραφή • Ανάπτυξη Αυτογνωσίας • Προώθηση Αυτοκριτικής 	<p>«Γνωρίζοντας τον εαυτό μου»</p> 	<p>Αφόρμηση: Αφήγηση αποσπάσματος από το βιβλίο σελ. 20-23 σχετικά με τα δέντρα μπαομπάμπ στον πλανήτη του μικρού πρίγκιπα.</p> <p>Έχουμε στο νου μας για την επεξεργασία της έννοιας των Μπαομπάμπ (= 'σκοτεινά σημεία του' εαυτού μας, εγωισμός, κακές συμπεριφορές, θυμός, επιθετικότητα, παραβατικότητα, φασισμός, πανδημία)</p> <p>Δραστηριότητα: Αυτόματη γραφή. Με ερέθισμα την ιστορία γράφει το κάθε παιδί ένα κείμενο με αυτόματη γραφή, αυθόρμητα, χωρίς να το πολυσκεφτεί, χωρίς να σηκώσετε το στυλό από το χαρτί ό,τι θέλει σε συγκεκριμένο χρόνο. Μετά βάζει έναν τίτλο στην ιστορία του.</p> <p>Διαβάζουμε τα κείμενα όσων θέλουν και στη συνέχεια συζητάμε τι μας έφερε στο νου το δένδρο μπαομπάμπ, με τι συσχετίσαμε τα μπαομπάμπ. Ποιος ο συμβολισμός τους. Τι μπορεί να είναι τα μπαομπάμπ στη ζωή μας; Τι μήνυμα μπορούμε να πάρουμε από την ιστορία;</p> <p>Επέκταση: Εξετάζουμε -Τι 'ξεχορταριάζουμε' και τι καλλιεργούμε επεκτείνοντας τις έννοιες και συνδυάζοντας τες με τα αρνητικά και θετικά στοιχεία</p>

		<p>του εαυτού μας. Ποια είναι τα 'ζιζάνια' που χρειάζεται να αφαιρέσουμε και ποια δυνατά σημεία καλλιεργούμε στον εαυτό μας για το κοινό καλό; Φύλλο εργασίας Νο 4</p> <p>Κλείσιμο συνάντησης</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Ανάπτυξη δεξιοτήτων ακρόασης και κατανόησης κειμένου • Αναγνώριση αξίες σημαντικές για την ανάπτυξη υγιών σχέσεων με τους άλλους • Συνειδητοποίηση της δική τους εμπλοκής στην ποιότητα των σχέσεων με τους άλλους • Επεξεργασία τρόπων/συμπεριφορών που βοηθούν στην ειρηνική συνύπαρξη με τους άλλους • Κατανόηση σύνδεσης ανάμεσα στις διαπροσωπικές σχέσεις/φιλίες και τις σχέσεις σε ένα ευρύτερο σύνολο τάξη-κοινότητα • Υιοθέτηση στάσεων και συμπεριφορών ανάπτυξης σχέσεων ανάμεσα σε διαφορετικούς ανθρώπους • Ανάπτυξη ανεκτικότητας 	<p>«Συνύπαρξη: Χτίζοντας υγιείς – αρμονικές σχέσεις»</p> 	<p>Αφόρμηση με αφήγηση σελ. 62-67 του βιβλίου. Η Συνάντηση του μικρού πρίγκιπα με την αλεπού . Έκφραση συναισθημάτων. Αποσαφήνιση εννοιών-Ερωτήσεις κατανόησης. Λέξεις κλειδιά Εξημέρωση-ημέρωμα Φιλία-Αγάπη-Χρόνος- εμπιστοσύνη-μοναδικότητα- διαφορετικότητα-Υπευθυνότητα Δραστηριότητα: Βάζουμε ένα μεγάλο χαρτί με 3 ομόκεντρους κύκλους ζωγραφισμένους στο κέντρο της τάξης /της ομάδας. Το κάθε παιδί σημειώνει σε ένα post it αξίες, συνθήκες , συναισθήματα, όρους και ποιότητες που χρειάζεται η φιλία. Τοποθετούν τα post στον εσωτερικό κύκλο αυτό της φιλίας/των διαπροσωπικών σχέσεων λέγοντας τις λέξεις που φέρνει το κάθε παιδί. Παρατηρούν τις κοινές λέξεις και τις βάζουν σε κατηγορίες. Σχολιάζουν ελεύθερα τι παρατηρούν. Στη συνέχεια πάμε στον δεύτερο κύκλο τον αμέσως επόμενο και καλούνται τα παιδιά να σημειώσουν λέξεις που χρειάζονται οι αρμονικές σχέσεις</p>

		<p>στην τάξη. Συζήτηση πάνω στις λέξεις που καταγράφηκαν και πώς επενεργούν στην καλή λειτουργία της τάξης.</p> <p>Συνεχίζουμε στον επόμενο κύκλο τον ευρύτερο που αντιπροσωπεύει την σχολική κοινότητα. Καλούνται αυτή τη φορά να σημειώσουν λέξεις που επηρεάζουν την αρμονική συνύπαρξη στην κοινότητα του σχολείου. Επισημαίνουμε λέξεις που έχουν ιδιαίτερη σημασία στη συνύπαρξη.</p> <p>Κλείσιμο συνάντησης</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Άσκηση στην δημιουργία συνεργατικής εργασίας • Ανάπτυξη Αυτογνωσίας, • Ανάπτυξη Αυτοεκτίμησης, • Ανάπτυξη Επικοινωνίας • Ανάπτυξη αλληλεγγύης • Ανάπτυξη κριτικής σκέψης-επιχειρηματολογίας • Ανάπτυξη γλωσσικής έκφρασης • Ανάπτυξη συναισθηματικής έκφρασης 	<p>«Αποχαιρετώντας τον Μικρό Πρίγκιπα»</p> 	<p>Ανεστραμμένη τάξη. Οι ομάδες των παιδιών παρουσιάζουν τον ήρωα που έχουν αναλάβει να μελετήσουν τα θετικά του στοιχεία και ότι έδωσε και πήρε από τους άλλους ήρωες, πώς βοήθησε τους άλλους και πώς βοηθήθηκε απ αυτούς. « Τα δώρα της συνύπαρξης»</p> <p>Δραστηριότητα κλεισίματος προγράμματος: Καθόμαστε όρθιοι στον κύκλο πιασμένοι από τα χέρια, μπορούμε να κλείσουμε τα μάτια και να συγκεντρωθούμε στον εαυτό μας, Ο/Η εκπαιδευτικός κάνει μια υπενθύμιση-ανασκόπηση σε ένα – ένα τα εργαστήρια έτσι όπως εξελίχτηκαν υπενθυμίζοντας τις δραστηριότητες. Στη συνέχεια δίνει την οδηγία:</p> <p>Ξαναθυμηθήκαμε την πορεία του ταξιδιού μας με τον μικρό πρίγκιπα; Διαλέξτε κάτι που μάθατε για τον εαυτό σας απ αυτό το ταξίδι, κάτι που θα</p>

θέλατε να πάρετε μαζί σας
φεύγοντας. Επιλέξτε μια 'ατάκα'
από το μικρό πρίγκιπα που έκανε
ένα νόημα για σας, που νομίζετε
ότι είναι σημαντικό να την
κρατήσετε στη ζωή σας. Όποτε
είστε έτοιμοι ανοίξτε τα μάτια,
καθίστε στη θέση σας και γράψτε
ένα κείμενο απ αυτά που
σκεφτήκατε. Μπορούμε να
μοιραστούμε το υλικό στην
ομάδα, να διαβάσει όποιος/α
θέλει το κείμενο που έγραψε.
Αξιολόγηση

Εκπαιδευτικό Υλικό/ Συνδέσεις:

Εδώ μπορείτε να κατεβάσετε δωρεάν το βιβλίο **Ο μικρός πρίγκιπας** του Antoine de Saint-Exupéry (2015) Μετ.: Ηρακλής Λαμπαδαρίου, Εκδ. Σαΐτα (website) <https://bit.ly/3f9OSyq> στο <https://www.ebooks4greeks.gr>

Διαθεματική Σύνδεση με τα Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Β' Γυμνασίου (Απόσπασμα στη θεματική: 'Η αγάπη για τους συνανθρώπους μας- Οι φιλικό δεσμοί – Η αγάπη') 'Ο μικρός πρίγκιπας και η αλεπού' Μετ. Σ. Τσίρκα, 1968 Εκδ. Ηριδανός <http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2246/Keimena-Neoellinikis-Logotechnias-B-Gymnasiou.html-empl/>

Διαθεματική Σύνδεση με Αγγλικά Β' Γυμνασίου Think Teen! 2 (για προχωρημένους) Θέμα: Φιλία (Unit7 L.20 & 21)

Διαθεματική Σύνδεση με Νεοελληνική Γλώσσα Β' Γυμνασίου Ενότητα: 'Αν θέλεις έναν φίλο'

Διαθεματική Σύνδεση με Κοινωνική & Πολιτική Αγωγή Γ' Γυμνασίου Ενότητα: Άτομο φύσει κοινωνικό ον.

Επίσης μπορεί να συνδεθεί διαθεματικά με τη Θεατρική Αγωγή, τα Εικαστικά και τη Μουσική προκειμένου να αποδοθούν αποσπάσματα ή όλο το έργο με διάφορους δημιουργικούς τρόπους.

Λήμμα στην Wikimedia ο μικρός πρίγκιπας <https://bit.ly/3vgfvqX>

Φωτογραφία από Θεματικό πάρκο στην Ιαπωνία <https://bit.ly/3i0lrzj>

Ταινία: Ο Μικρός Πρίγκιπας, του Mark Osborne (2015)

Ταινία για τη φιλία & τη διαφορετικότητα 'Το θαύμα' (2017) Διάρκεια: 113'.
Αμερικανική ταινία, σκηνοθεσία Στίβεν Τσμπόσκι
Ταινία για τη φιλία από το Νεανικό πλάνο 'Η τύχη ευνοεί τους τολμηρούς'/ Ente Gut, (2016) του Norbert Lechner, Γερμανία,.

Φορείς και άλλες συνεργασίες που θα εμπλουτίσουν το πρόγραμμά μας

Εκπαιδευτική επίσκεψη ή κάλεσμα στο σχολείο ή διαδικτυακή συνάντηση σε συνεργασία με Κέντρο Ψυχικής Υγείας, Κέντρο Πρόληψης & Προαγωγής της Υγείας της περιοχής, Συμβουλευτικό Σταθμό Δήμου, οργανώνοντας μια παρέμβαση/δράση/ βιωματική δραστηριότητα σχετικά με: τις αλλαγές στην εφηβεία, τις σχέσεις στην εφηβεία, σχέσεις εφήβων-γονέων, παράγοντες καλής επικοινωνίας. Ενημέρωση/εκπαιδευτική επίσκεψη σε υποστηρικτικούς φορείς της κοινότητας (υγείας-πρόνοιας) πρόληψης & αντιμετώπισης προβλημάτων στις σχέσεις. Οργάνωση δράσεων και για γονείς για καλύτερη επικοινωνία εφήβων-γονέων σε συνεργασία με υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας.

Συνεργασία και οργάνωση δράσεων με συγγραφείς εφηβικής-νεανικής λογοτεχνίας.

Το πρόγραμμα μπορεί να συνδυαστεί με πρόγραμμα Αγωγής Υγείας με θεματικές: Μετάβαση από το Γυμνάσιο στο Λύκειο, Αλλαγές στην Εφηβεία, Εφηβεία & Σχολική Ζωή, Αυτογνωσία - Προσωπική Ανάπτυξη & Ρομαντικές Σχέσεις στην εφηβεία -Σεξουαλική υγεία.

Επίσης μπορεί να ετοιμαστεί θεατρική παράσταση με βάση το βιβλίο, να εμπλακεί μεγαλύτερος αριθμός παιδιών για τα σκηνικά, τα κουστούμια και τη μουσική σε συνεργασία με εκπαιδευτικούς αντίστοιχων ειδικοτήτων.

Αξιολόγηση Εργαστηρίου- Συνολική αποτίμηση & αναστοχασμός πάνω στην υλοποίηση: 1.Με ερωτηματολόγιο με rolling στη Webex ή με mentimeter σύνδεσμο και οπτικοποίηση των αποτελεσμάτων 2. Αναστοχαστική συζήτηση (Με βάση τις αναστοχαστικές λίστες που υπάρχουν παρακάτω)

Εκδηλώσεις διάχυσης:

Ανάρτηση στην ιστοσελίδα του σχολείου. Παρουσίαση στις άλλες τάξεις του σχολείου. Παρουσίαση στην εκδήλωση κλεισίματος της χρονιάς στο σχολείο. Παρουσίαση σε μαθητικές εκδηλώσεις/Μαθητικό Φεστιβάλ του Δήμου ή της Διεύθυνσης. Τα κείμενα και οι ιστορίες που θα παραχθούν μπορούν να δημοσιευθούν στην εφημερίδα του σχολείου ή τον τοπικό τύπο.

Επίσης μπορεί να επιδιωχθεί δια ζώσης ή διαδικτυακή συνάντηση με άλλη ομάδα-τάξη, άλλου σχολείου που δουλεύει το ίδιο ή ανάλογο θέμα. Ανταλλαγή εμπειρίας-Ανάδειξη καλών πρακτικών.

Σημειώσεις: Στοιχεία για το βιβλίο τα οποία μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε στην παρουσίαση -εισαγωγή. Το βιβλίο είναι 2ο σε πωλήσεις σε όλο τον κόσμο.

Από την εισαγωγή στο βιβλίο του οργανισμού: «Ο Σαιντ-Εξυπερύ έγραψε το 1943, στη διάρκεια του Β' Παγκόσμιου πόλεμου, τον Μικρό πρίγκιπα. Το βιβλίο είναι ένα συμβολικό παραμύθι με ποιητική γραφή και αυτοβιογραφικά στοιχεία από τις εμπειρίες του πιλότου συγγραφέα του. Ο αφηγητής κάνει αναγκαστική προσγείωση στην έρημο Σαχάρα και προσπαθεί να διορθώσει το αεροπλάνο του.»

Γραμμένο στις Η.Π.Α. όπου είχε καταφύγει ο Αντουάν ντε Σαιντ-Εξυπερύ όταν κατάρρευσε η Γαλλία, το μικρό αυτό αριστούργημα πρωτοεκδόθηκε στα γαλλικά στη Νέα Υόρκη κι αμέσως ακολούθησε η μετάφραση του στ' αγγλικά. Κι ενώ διαρκούσε ακόμη ο δεύτερος παγκόσμιος πόλεμος, αλλεπάλληλες εκδόσεις του "Μικρού πρίγκιπα" κυκλοφορούσαν γαλλικά στην Ελβετία, τη Λατινική Αμερική, τη Β. Αφρική και το Λίβανο, αλλά και μεταφράσεις του σε πολλές γλώσσες. Ένα χρόνο αργότερα, την 31 Ιουλίου 1944, παραμονή ακριβώς της απελευθέρωσης της Γαλλίας, ο Σαιντ-Εξυπερύ, που εκτελούσε την ένατη πολεμική του αποστολή, ξέρει καλά, ενώ εξαφανίζεται με το αεροπλάνο του στ' ανοιχτά της Κορσικής, κυνηγώντας γερμανικά καταδιωχτικά, πως ο μικρός του πρίγκιπας έγινε ήδη ένα σύμβολο, ένα φωτεινό σημείο. Έγινε ένα αστέρι συναντίληψης κι επικοινωνίας, όλων εκείνων, που πάνω από τον όλεθρο του πολέμου και τις χιτλερικές θηριωδίες, δεν έπαψαν να μένουν πιστοί στις αξίες του ανθρώπου, στο απαραβίαστο του εσωτερικού του κόσμου, στο δικαίωμα του ν' αγωνίζεται για να δώσει ένα νόημα στη ζωή, και για την ευτυχία του. [...]
(Από την παρουσίαση της έκδοσης του 1968)

Βιβλιογραφία:

1. Antoine de Saint-Exupéry (2015) Ο μικρός πρίγκιπας Μετ.: Ηρακλής Λαμπαδαρίου, Εκδ. Σαΐτα
2. Αρχοντάκη Ζ. & Φιλίππου Δ. (2003) 205 βιωματικές ασκήσεις για εμπύχωση ομάδων, Εκδ. Καστανιώτη, Αθήνα
3. Φιλίππου Δ. & Καραντάνα Π. (2010) Ιστορίες για να ονειρεύεσαι ..Παιχνίδια για να μεγαλώσεις... Εκδ. Καστανιώτης, Αθήνα

**Υποδειγματικό Υλικό- Δειγματικά Φύλλα εργασίας - Περιγραφή εργαστηρίων
& δράσεων (3-5 φύλλα)**

Αναλυτική Περιγραφή Εργαστηρίων

Εργαστήριο 1.

Τίτλος: «Καλωσορίζοντας τον 'Μικρό Πρίγκιπα' στην παρέα μας.»

Κάνουμε μια πρώτη ενημέρωση για την ιδιαιτερότητα του μαθήματος Εργαστήρια Δεξιοτήτων, μιλώντας για τις ευκαιρίες και τις δυνατότητες που προσφέρει. Είναι πολύ σημαντικό στο πρώτο εργαστήριο να εξάψουμε την περιέργεια και το ενδιαφέρον των μελών για συμμετοχή και εμπλοκή στη διαδικασία. Δίνουμε το λινκ, προκειμένου τα παιδιά να κατεβάσουν στον υπολογιστή τους το βιβλίο και να το διαβάσουν.

Η αφόρμηση μπορεί να γίνει με γνωριμία/εισαγωγή του βιβλίου, ενεργοποίηση φαντασίας, προβληματισμό για το τι μπορεί να περιέχει, δημιουργία προσμονής για το τι θα ακολουθήσει, αναζήτηση προηγούμενης γνώσης όσων έχουν διαβάσει το βιβλίο. Μπορεί να γίνει επίδειξη σε διαδραστικό πίνακα από το Φωτόδενδρο συνδέσμου που παραπέμπει σε παγκόσμιο χάρτη με τις εκδόσεις του βιβλίου σε διάφορες χώρες και εμφανίζει τα εξώφυλλα των εκδόσεων. Αν υπάρχει δυνατότητα Η/Υ για όλα τα παιδιά μπορεί να δοθεί η αναζήτηση στα ίδια ή σε ομάδες παιδιών να βρουν το υλικό δίνοντας τους συνδέσμους: http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2246/Keimena-Neoellinikis-Logotechnias-B-Gymnasiou.html-empl/indexj_5.html (Χρόνος 10')

Δραστηριότητες για γνωριμία των μελών: 1. **Φτιάχνοντας τη δική μας ιστορία με τα ονόματά μας³. Ας προσπαθήσουμε να γίνουμε συγγραφείς.**

Καθώς καθόμαστε σε κυκλική διάταξη τα μέλη της ομάδας ξεκινάνε να φτιάχνουν μια ιστορία όλοι μαζί με τα ονόματά τους. Ζητάμε να ξεκινήσει όποιο παιδί θέλει ή μπορεί να ξεκινήσει και ο ίδιος ο/η εκπαιδευτικός. Παίρνει κάθε ένας/μία το λόγο και προχωράει την ιστορία εισάγοντας το όνομα του και προσθέτοντας ότι θέλει. Η ιστορία μπορεί να αναφέρεται σε οτιδήποτε, την εξελίσσει το κάθε παιδί όπως θέλει.

Προκειμένου η ιστορία να μείνει και να είναι η πρώτη συλλογική δημιουργία της ομάδας μπορεί να κινηθεί ένα χαρτί όπου ο/η καθένας/μία να σημειώσει ό, τι είτε λίγο πριν, ώστε να έχουμε στο τέλος όλη την ιστορία ή μπορούμε να κάνουμε ηχογράφηση για καταγραφή αργότερα (Προτεινόμενος χρόνος 15')

2. **Ξεκινώντας την πτήση.** Υλικά: Χαρτί Α4-Μαρκαδόροι, ψαλίδια. Το κάθε παιδί φτιάχνει ένα αεροπλανάκι με το χαρτί, το διακοσμεί αν θέλει, γράφει το όνομά του και στη συνέχεια σημειώνει λέξεις εκφράζοντας το τι περιμένει από το πρόγραμμα/ το μάθημα/συγκεκριμένο εργαστήριο στη μια όψη και στην άλλη αν υπάρχει κάτι που τον/την φοβίζει σ αυτό το ταξίδι (λέξεις κλειδιά).

Αν βρισκόμαστε στη φυσική τάξη μπορούν μετά να δημιουργηθούν 2 σειρές όπου τα παιδιά θα σταθούν αντικριστά σε απόσταση και τα παιδιά της κάθε

πλευράς θα πετάξουν τα αεροπλανάκια τους στην απέναντι πλευρά. Όποιος/α πιάσει το πλησιέστερο αεροπλάνο θα μιλήσει σχετικά μ αυτό σα να ήταν δικό του στην ολομέλεια.

Έτσι μπορούμε να έχουμε μια γνωριμία και εξοικείωση των μελών της ομάδας, μια πρώτη ανταλλαγή-παιχνίδι, να μπουν στο ρόλο του άλλου και να εκφράσουν τις προσδοκίες και τους φόβους τους. Μπορούμε να σημειώσουμε στον πίνακα τις προσδοκίες και τους φόβους όλης της ομάδας, εντοπίζοντας κοινά σημεία. Ο εκπαιδευτικός μπορεί να δώσει επεξηγήσεις για τις προσδοκίες αν είναι μέσα στους στόχους του προγράμματος και να καθησυχάσει τις ανησυχίες των παιδιών. (Χρόνος 15')

Υλικό για το πορτφόλιο: 1. Η κοινή ιστορία, 2.το αεροπλανάκι (κατασκευή) που έφτιασε ο καθένας/μια.

Κλείσιμο : Σε κάθε εργαστήριο μπορούμε τα τελευταία 3-5' να παίρνουμε ανατροφοδότηση λέγοντας κάθε παιδί μια λέξη, ένα συναίσθημα με το οποίο φεύγει ή μια λέξη με την οποία θα μπορούσε να περιγράψει την εμπειρία του εργαστηρίου. (Το κλείσιμο αυτό μπορεί να λειτουργήσει ως ρουτίνα κλεισίματος για όλες τις συναντήσεις και λειτουργεί ως αποφόρτιση)

Εργαστήριο 2.

Τίτλος: «Το ταξίδι»

Αφόρμηση με αφήγηση σχετικά με την ιστορία που πραγματεύεται το βιβλίο με λίγα λόγια: «Μια φορά κι έναν καιρό ένας πιλότος, ο συγγραφέας μας, που οδηγώντας το αεροπλάνο του πάνω από τη Σαχάρα αντιλαμβάνεται ότι κάτι σπάει στον κινητήρα και προσγειώνεται ανώμαλα στην έρημο, χίλια μίλια μακριά από κατοικημένη περιοχή. Έχει νερό μόνο για 8 μέρες και είναι 'πιο απομονωμένος κι από ναυαγό πάνω σε σχεδία στη μέση του ωκεανού'. Πρέπει να φτιάξει τον κινητήρα του αεροπλάνου αν θέλει να ξεκολλήσει από εκεί που βρίσκεται. Καθώς παλεύει να βρει μια λύση για το πρόβλημα του κινητήρα του αεροπλάνου του συναντάει τον Μικρό Πρίγκιπα, που έφτασε εκεί από έναν άλλο πλανήτη. Ο πλανήτης του βρισκόταν πολύ πολύ μακριά, είναι μικρός ίσα με ένα σπίτι, είχε πάνω του 3 ηφαίστεια και ένα τριαντάφυλλο, το οποίο ο Μικρός Πρίγκιπας έβρισκε όμορφο και μοναδικό, φρόντιζε, αγαπούσε και ήδη νοσταλγούσε, καθώς είχε περίπου ένα χρόνο από τη στιγμή που είχε φύγει για το μεγάλο του ταξίδι σε άλλους πλανήτες.» Σας καλούμε να κάνουμε μαζί τους αυτό το ταξίδι σε 7 συναντήσεις. Θέλετε; (3')

Εισάγουμε την έννοια ταξίδι, τι σημαίνει ταξίδι για τον καθένα; Ποια λέξη σας έρχεται στο νου συνειρμικά με τη λέξη ταξίδι; Μπορούμε με καταιγισμό ιδεών να σχηματίσουμε μια ομάδα λέξεων ή έναν εννοιολογικό χάρτη στον πίνακα ή σε χαρτί του μέτρου. Αν δουλεύουμε διαδικτυακά φτιάχνουμε ένα συννεφόλεξο με την βοήθεια του www.mentimeter.com, καλώντας αρχικά τα παιδιά να συμπληρώσουν 3 λέξεις που τους έρχονται αυθόρμητα στο νου ακούγοντας τη λέξη ταξίδι (<https://www.menti.com/vd6fi87utu>) και μετά οπτικοποιώντας τις απαντήσεις σε ένα συννεφόλεξο (5')

Δραστηριότητα 1.

Χωρισμός ομάδας και δουλειά σε μικρές ομάδες. Συζήτηση στις μικρές ομάδες (5-6 παιδιών) και στη συνέχεια μοίρασμα στην ολομέλεια. Ομαδική άσκηση: Τι μας προσφέρει ένα ταξίδι; Συγκεντρώνουν λέξεις κλειδιά, αφού μοιράζονται πρώτα αναμνήσεις, εμπειρίες και συναισθήματα που έχουν από τα ταξίδια τους.

Μπορεί να χρησιμοποιηθεί το Φύλλο εργασίας Νο 1 για καταγραφή

Σημείωση: Στις μικρές ομάδες καλό είναι τα παιδιά να μάθουν να δουλεύουν με αυτοοργάνωση, ορίζοντας κάθε φορά ένα παιδί να συντονίζει την κουβέντα, ένα να καταγράφει όσα ακούγονται, να παίζει το ρόλο του γραμματέα και κάποιος/α να παρουσιάζουν στην ολομέλεια το αποτέλεσμα της δουλειάς της ομάδας. (15')

Λέξεις κλειδιά: Ταξίδι, μετάβαση, αλλαγή.

Επέκταση: Για τη Γ' Γυμνασίου μπορούμε να εστιάσουμε, αν θέλουμε, τη συζήτηση στο νέο ταξίδι τους, στη μετάβαση στο Λύκειο. Μπορούν να συζητηθούν προσδοκίες και φόβοι από τη μετάβαση αυτή. Επίσης μπορούμε να βάλουμε για παραγωγή λόγου άσκηση με βάση την άποψη του Καζαντζάκη: 'Το πιο μεγάλο ταξίδι μας το κάνουμε μέσα στην ψυχή μας' Οδηγία: Πώς καταλαβαίνετε την

πρόταση; Πώς συνδέεται με τον εαυτό σας, με τη δική τους αναζήτηση; Μπορούν να γράψουν μια παράγραφο στο σπίτι ή σε γλωσσικό μάθημα και να αναρτηθούν οι εργασίες στην e-class, σε blog του σχολείου ή των Εργαστηρίων Δραστηριοτήτων.

Δραστηριότητα 2: Ποιες αξίες, χαρακτηριστικά, συμπεριφορές μπορώ να φέρω στην ομάδα, ώστε να συνεισφέρω στην ομαδική δουλειά και στην καλή λειτουργία της ομάδας; Αξίες /συμπεριφορές που βοηθούν στην καλή λειτουργία της ομάδας. Τι θα προσφέρει ο καθένας στην ομάδα; Τι χρειαζόμαστε για να λειτουργήσουμε καλά η ομάδα;

Η δραστηριότητα μπορεί να δουλευτεί και με το Φύλλο εργασίας Νο1 «Θέλω-Μπορώ». Αφού συμπληρώσουν τα παιδιά το φύλλο εργασίας, συζητάμε τι φέρνει καθένας/μία στην ομάδα και τι θέλει προκειμένου να νιώθει καλά και να δημιουργεί. Μπορεί να συμπληρώσει το φύλλο εργασίας και ο εκπαιδευτικός, ώστε να βάλει κάποια όρια, που τα παιδιά μπορεί να μη θέσουν (για παράδειγμα σχετικά με βίαια συμπεριφορά, κοροϊδία, εχεμύθεια κ.ά.). Μετά αφιερώνουμε λίγο χρόνο για να συζητήσουμε το πλαίσιο λειτουργίας της ομάδας, με στόχο να καταλήξουμε σε κάποιους κανόνες που θα διευκολύνουν όλους και όλες να αισθάνονται ασφαλείς και ικανοποιημένοι από την συμμετοχή τους στην ομάδα. Μ' αυτό τον τρόπο έχουμε αυτό που λέμε 'συμβόλαιο' της ομάδας, με όρια και κανόνες καλής λειτουργίας της, τα οποία μπορεί να αναλάβει κάποιο μέλος να καταγράψει σε ένα χαρτόνι/αφίσα που θα αναρτηθεί στην τάξη. (Χρόνος 20')

Κλείσιμο 2' «Τι παίρνω μαζί μου από το σημερινό εργαστήριο;» Με μια λέξη.(Μπορούμε στην πόρτα να έχουμε κολλήσει ένα χαρτί του μέτρου ή ένα χαρτόνι και να σημειώνει ο καθένας/μία φεύγοντας μια λέξη τι παίρνει μαζί του από το εργαστήριο σήμερα, κάτι που έμαθε ή του έκανε εντύπωση.)

Εργαστήριο 3.

Τίτλος: «Επικοινωνία»

Δραστηριότητα 1. (Υλικά: Φωτοτυπία Σχήματος 1 ή ανάρτηση της εικόνας στο διαδραστικό πίνακα, μαρκαδόροι, χαρτί Α4.) Δίνουμε το σχήμα 1. και ζητάμε να το ζωγραφίσουν μονοκοντυλιά, χωρίς να σηκώσουν το μολύβι. Στη συνέχεια καλούμε τα παιδιά να ζωγραφίσουν στο εσωτερικό ότι θέλουν, ελεύθερα και να γράψουν κάτι σχετικά μ αυτό που έχουν ζωγραφίσει. Χωρισμός σε μικρές ομάδες (4-6 παιδιών) & συζήτηση - ανταλλαγή των ιστοριών τους. Οδηγία: «Δείξτε τη ζωγραφιά σας και πείτε λίγα λόγια γι αυτό που ζωγραφίσατε». (Χρόνος 10')

Αφήγηση: Διαβάζουμε από το βιβλίο ο Μικρός Πρίγκιπας την αρχή της ιστορίας σελ. 8-9. Έκφραση συναισθημάτων: Πώς αισθανθήκατε, τι συναισθήματα σας δημιουργήθηκαν από το άκουσμα της ιστορίας; Η ιστορία που διαβάστηκε συνδέεται με κάποια δική σας; Σύνδεση με προσωπικά βιώματα. Παίρνει όποιο παιδί θέλει το λόγο και μιλάει για λίγο πάνω στο θέμα. (Χρόνος 10')

Θέμα προς διερεύνηση: Επικοινωνία ανάμεσα στους ανθρώπους, ανάμεσα σε μικρούς και μεγάλους. Συμπλήρωση φύλλου εργασίας ατομικά. (Φύλλο Εργασίας Νο 3). Συμπληρώνουν ατομικά.

Συζήτηση στην ολομέλεια - Ερωτήματα για τη συζήτηση: Τι βοηθάει κατά τη γνώμη σας στην καλή επικοινωνία; Πώς μπορούν να μας καταλάβουν καλύτερα οι άλλοι; Πώς νιώθουμε όταν δεν μας καταλαβαίνουν; Τι ρόλο παίζει η έκφραση συναισθημάτων; (Χρόνος 20')

Κλείσιμο 5': Το κάθε μέλος της ομάδας γράφει μια λέξη που 'κρατάει' από το σημερινό εργαστήριο σε post it που έχει δοθεί από πριν και το κολλάει στον πίνακα φεύγοντας.

Εργαστήριο 4.

Τίτλος: «Φιλία-Συντροφικότητα»

Ξεκινάμε με αφήγηση αποσπάσματος από το βιβλίο Σελ. 10-11. Ο εκπαιδευτικός διαβάζει το κομμάτι της συνάντησης του πιλότου με τον μικρό πρίγκιπα. Έκφραση συναισθημάτων ομάδας μετά την ανάγνωση προφορικά, σημειώνει ο/η εκπαιδευτικός στον πίνακα. (Χρόνος 5')

Δραστηριότητα: (Υλικά: Χαρτί λευκό Α4-Μαρκαδόροι-στυλό) Φανταστείτε ποιος θα θέλατε να 'είχε πέσει από τον ουρανό' για σας. Ζωγραφίστε τον δικό σας φίλο/η για να σας συντροφεύσει. Μπορεί να είναι οποιοδήποτε πλάσμα. Μετά περιγράψτε τα χαρακτηριστικά του, τις ιδιότητες, τις αξίες, τις δεξιότητες του. Καταγράψτε γύρω από τη ζωγραφιά σας. (Χρόνος 10')

Χωρισμός σε ομάδες 4-6 μελών. Μοίρασμα όλων των ιστοριών των παιδιών στις μικρές ομάδες, επισημαίνουν κοινά χαρακτηριστικά στις ιστορίες τους. Ολομέλεια μοίρασμα από την κάθε ομάδα των κοινών στοιχείων (χαρακτηριστικών των φίλων/συντρόφων) Συζήτηση στην ολομέλεια, η σημασία της φιλίας στη ζωή μας. Πώς χτίζουμε μια φιλία; Πώς προστατεύουμε /διατηρούμε μια φιλία (Χρόνος 25')

Κλείσιμο 5' Σημειώνουν όλοι/ες με τι συναίσθημα φεύγουν από την ομάδα

Εργαστήριο 5.

Τίτλος: «Γνωρίζοντας τον εαυτό μου»

Αφόρμηση με αφήγηση αποσπάσματος σελ. 20-23 του Μικρού Πρίγκιπα

Δραστηριότητα: Αυτόματη γραφή³ «Με ερέθισμα την ιστορία που ακούσατε προτείνω να γράψετε ένα κείμενο με αυτόματη γραφή, αυθόρμητα, χωρίς να το πολυσκεφτείτε, χωρίς να σηκώσετε το στυλό καθόλου από το χαρτί και χωρίς να ξαναδιαβάσετε το κείμενο. Γράφετε οτιδήποτε σας έρχεται στο νου. Μετά βάλτε έναν τίτλο στην ιστορία σας.» (15')

Διαβάζουμε τα κείμενα όσων θέλουν, αν είναι δυνατόν όλων των παιδιών και δεν τα κριτικάρουμε, δεν υπάρχει σωστό και λάθος. Επίσης αν κάποιο παιδί δεν θέλει να διαβαστεί το κείμενο του, δεν το πιέζουμε να το κάνει.

Στη συνέχεια συζητάμε τι μας έφερε στο νου η ιστορία του βιβλίου, με τι συσχετίζουν τα παιδιά τα μπαομπάμπ. Μπορούμε να βοηθήσουμε συσχετίσουμε την δουλειά του μικρού πρίγκιπα στον πλανήτη του με τη δουλειά που κάνουμε στους κήπους μας ή στα χωράφια, που ξεχορταριάζουμε από παράσιτα που ενοχλούν τις καλλιέργειες ή τα φυτά μας. Συζητάμε τι μπορεί να συμβολίζουν τα μπαομπάμπ. Τι μπορεί να είναι τα μπαομπάμπ στη ζωή μας; Τι μήνυμα μπορούμε να πάρουμε από την ιστορία;

Επεξεργασία με βάση την έννοια των Μπαομπάμπ (= 'σκοτεινά σημεία του' εαυτού μας, εγωισμός, κακές συμπεριφορές, θυμός, επιθετικότητα, παραβατικότητα, αυταρχισμός, σύνδεση με γενικότερα κοινωνικά φαινόμενα φασισμός (υπενθυμίζουμε την περίοδο που γράφτηκε το βιβλίο) (Χρόνος 20')

Επέκταση: Φύλλο Εργασίας Νο 4- Τι 'ξεχορταριάζουμε' και τι καλλιεργούμε στον εαυτό μας. Ποια είναι τα 'ζιζάνια' που χρειάζεται να αφαιρέσουμε; Ποια τα σημεία του χαρακτήρα μας, που δεν μας αρέσουν και ποια δυνατά μας σημεία οφείλουμε να καλλιεργήσουμε. (Χρόνος 5')

Κλείσιμο-Αξιολόγηση: 5' «Κάτι που έμαθα για τον εαυτό μου από το σημερινό εργαστήριο» Γράφει το κάθε παιδί σε ένα post it, μπορεί να είναι μια πρόταση, όχι μόνο μια λέξη και το κολλάει φεύγοντας στον πίνακα ή σε χαρτί του μέτρου.

Εργαστήριο 6.

Τίτλος: «**Συνύπαρξη: Χτίζοντας υγιείς –αρμονικές σχέσεις**»

Αφόρμηση με αφήγηση σελ. 62-67 του βιβλίου μας ή διαβάζουμε το απόσπασμα που έχει το βιβλίο της Β΄ Γυμνασίου από τη συνάντηση του μικρού πρίγκιπα με τη αλεπού, αν η δραστηριότητα γίνει διαθεματικά στη Β΄ Γυμνασίου.

Ρωτάμε τα παιδιά, τι τους έκανε εντύπωση και τι συναισθήματα τους δημιούργησε η ιστορία. Κάνουμε ερωτήσεις κατανόησης, αποσαφήνισης όρων κυρίως συζητάμε πάνω στην λέξη εξημερώνω/ημέρωμα. (10')

Δραστηριότητα Υλικά : Φτιάχνουμε σε ένα μεγάλο χαρτί του μέτρου 3 ομόκεντρους κύκλους (μπορεί να αξιοποιηθεί ο πίνακας), post it, μαρκαδόροι. Στον εσωτερικό κύκλο θα καταγράψουμε λέξεις κλειδιά που αναφέρονται σε όρους, συνθήκες, ποιότητες, αξίες, συναισθήματα απαραίτητα για μια διαπροσωπική σχέση/φιλία. Στον αμέσως επόμενο κύκλο λέξεις κλειδιά, που είναι απαραίτητοι όροι, συνθήκες και αξίες για μια καλή λειτουργία στην ομάδα της τάξης και στον τελευταίο ευρύτερο κύκλο, λέξεις κλειδιά απαραίτητες για μια ειρηνική συνύπαρξη στην κοινότητα του σχολείου.

Ξεκινάμε με την οδηγία να γράψει το κάθε παιδί στα post it λέξεις κλειδιά που αναφέρονται στη φιλία/διαπροσωπική σχέση και στη συνέχεια καλούμε τα παιδιά να κολλήσουν τα χαρτάκια στον εσωτερικό κύκλο, διαβάζοντας τις λέξεις που γράφουν. Επισημαίνοντας τις κοινές, συζητάμε τη σημασία της κάθε λέξης σε μια σχέση, κατηγοριοποιώντας τις λέξεις σε συναισθήματα, απαραίτητους όρους και συνθήκες, αξίες κ. ά. Εμπλουτίζουμε με λέξεις, που δεν έχουν συμπεριληφθεί. Στη συνέχεια, καλούμε τα παιδιά να σκεφτούν τι θα βάλουμε στο μεγαλύτερο κύκλο που αφορά το σύνολο της τάξης και τέλος αναζητούμε τις λέξεις κλειδιά για τον μεγαλύτερο κύκλο, που αναφέρεται σε όλη τη σχολική κοινότητα.

Μπορούμε να συνεχίσουμε να δουλεύουμε με τα post it ή να καλέσουμε τα παιδιά να σημειώσουν στο χαρτί που έχουμε φτιάξει από πριν και έχουμε στο έδαφος ή έχουμε κολλήσει στον τοίχο, τις λέξεις που έχουν σκεφτεί.

Συζήτηση στην ολομέλεια για τις ποιότητες που σε κάθε κύκλο είναι σημαντικές. Δίνουμε έμφαση στη μοναδικότητα, διαφορετικότητα, ανοχή, δημοκρατικές διαδικασίες, ισότητα, σεβασμό ώστε όλα τα παιδιά να αισθάνονται ότι ανήκουν και γίνονται αποδεκτά στην κοινότητα της τάξης και του σχολείου. (Προτεινόμενος χρόνος 30')

Η δραστηριότητα μπορεί να πραγματοποιηθεί σε 2ωρο εργαστήριο την ημέρα κατά του σχολικού εκφοβισμού, 6 Μαρτίου, χωρίς να αναφερθούμε καθόλου στη βία και τον εκφοβισμό, αλλά δίνοντας έμφαση στο θετικό και την πρόληψη, στο πώς χτίζουμε υγιείς & αρμονικές σχέσεις συνύπαρξης στο σχολείο. Επίσης μπορεί να υλοποιηθεί διαθεματικά στην Β΄ Γυμνασίου στα Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας όπου υπάρχει το απόσπασμα από τον μικρό πρίγκιπα.

Κλείσιμο-Αποφόρτιση: Κάθε παιδί λέει μια λέξη για το πώς αισθάνεται φεύγοντας.

Εργαστήριο 7.

Τίτλος: «Αποχαιρετώντας τον Μικρό Πρίγκιπα»

Την τελευταία μέρα του Προγράμματος γίνεται η παρουσίαση της δουλειάς των ομάδων, που δούλεψαν για τρεις περίπου εβδομάδες. Αξιοποιώντας την 'ανεστραμμένη τάξη' δυο περίπου εβδομάδες από το ξεκίνημα του προγράμματος, ώστε τα παιδιά να έχουν διαβάσει το βιβλίο, χωρίζουμε την τάξη σε ομάδες εργασίας* αναλαμβάνοντας η κάθε ομάδα να δουλέψει πάνω σε έναν ήρωα του βιβλίου όπως: συγγραφέας-πιλότος, μικρός πρίγκιπας, τριαντάφυλλο, αλεπού, φίδι. (Μπορούμε να βάλουμε και κάποιον άλλο ήρωα αν τα παιδιά τον προτείνουν)

Ομαδική εργασία στο πλαίσιο ανεστραμμένης τάξης: Η κάθε υποομάδα αναζητάει τα θετικά χαρακτηριστικά του ήρωα που έχει αναλάβει. Σημειώνει τι πήρε και τι έδωσε ο συγκεκριμένος ήρωας από τη συνύπαρξη με τους άλλους ήρωες. « Τα δώρα της συνύπαρξης»

Η κάθε ομάδα έχει 4' να παρουσιάσει στην ολομέλεια το αποτέλεσμα της δουλειάς της με όποιο τρόπο θέλει. Μια αφίσα, μια παρουσίαση ppt, ένα βίντεο, ένα σύντομο θεατρικό δρώμενο, κ. ά. Στο τέλος των παρουσιάσεων μπορούμε να συζητήσουμε πώς δούλεψαν οι ομάδες; Πώς ήταν η συνεργασία; (Ετεροαξιολόγηση από αυτή τη δραστηριότητα) (Χρόνος 25')

Κλείσιμο εργαστηρίων²: Καθόμαστε όρθιοι στον κύκλο πιασμένοι από τα χέρια, μπορούμε να κλείσουμε τα μάτια και να συγκεντρωθούμε στον εαυτό μας. Ο/Η εκπαιδευτικός κάνει μια γρήγορη υπενθύμιση-ανασκόπηση, διατρέχοντας ένα –ένα τα εργαστήρια, υπενθυμίζοντας τις δραστηριότητες. Στη συνέχεια δίνει την οδηγία: «Ξαναθυμηθήκαμε την πορεία της ομάδας μας; Διαλέξτε κάτι που μάθατε για τον εαυτό σας, κάτι που θα θέλατε να πάρετε μαζί σας φεύγοντας, επιλέξτε μια ατάκα από το μικρό πρίγκιπα που έκανε ένα νόημα για σας, που νομίζετε ότι είναι σημαντικό να το κρατήσετε για τη ζωή σας. Όποτε είστε έτοιμοι ανοίξτε τα μάτια, καθίστε στη θέση σας και κρατήστε σημειώσεις απ αυτά που σκεφτήκατε». Μπορούμε να μοιραστούμε το υλικό στην ομάδα.

(Υλικό για το portfolio) (Χρόνος 15')

Αυτοαξιολόγηση-Ετεροαξιολόγηση (Χρόνος 5')

*Χωρισμός ομάδων.(Οδηγίες για τον/την εκπαιδευτικό) Οι ομάδες μπορούν να σχηματιστούν είτε με προσωπική επιθυμία των μαθητών, επιλέγοντας τον ήρωα με τον οποίο θέλουν να ασχοληθούν ή με τυχαία επιλογή, αφού γίνουν πρώτα οι ομάδες επιλέγοντας δηλ. κάθε παιδί με ποια άλλα παιδιά θέλει να δουλέψει. Στην τυχαία επιλογή του ήρωα με τον οποίο θα δουλέψει η κάθε ομάδα μπορούμε αφού γράψουμε σε χαρτάκια τους 5 ήρωες, να τραβήξει από ένα χαρτάκι στην τύχη η κάθε ομάδα, αναλαμβάνοντας να ασχοληθεί με αυτόν τον ήρωα. Αν τα παιδιά επιλέγουν τον ήρωα με τον οποίο θα ασχοληθούν και με κάποιο ήρωα δεν θέλει κανένα παιδί να ασχοληθεί, δεν υπάρχει υποχρέωση να τον αναλάβει κάποια ομάδα. Αν θεωρούμε πως κάτι έχουν να μάθουν απ αυτόν τον ήρωα, καλούμε όλη την τάξη να εντοπίσει στο τέλος, τα θετικά σημεία του ήρωα και τη σημασία του

ρόλου του στην ιστορία. Τι πήρε και τι έδωσε μέσα από τη συνύπαρξη με τους άλλους ήρωες.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Νο 1

Τι μου προσφέρει ένα ταξίδι;

.....
.....
.....
.....

Η ανάμνησή μου από ένα ταξίδι (πότε, πού, με ποιον/ους, πώς ένιωσα)

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Τι είναι αυτό που έκανε το ταξίδι μοναδικό ;

.....
.....
.....
.....

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Νο 2

Τι θέλω για να λειτουργήσω καλά στην ομάδα; Τι με βοηθάει;
Τι μπορώ να προσφέρω εγώ; (Δεξιότητες, ικανότητες, αξίες, συμπεριφορές)

ΘΕΛΩ

ΜΠΟΡΩ

- 1.....
- 2.....
- 3.....

- 1.....
- 2.....
- 3.....

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Νο 3

Τι βοηθάει κατά τη γνώμη μου στην καλή επικοινωνία;
(Παράγοντες που επηρεάζουν την επικοινωνία θετικά)

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Τι μπορώ να κάνω εγώ; (Παράγοντες που εξαρτώνται από μένα)

.....
.....
.....
.....

Τι μπορούν οι άλλοι να κάνουν;

.....
.....
.....
.....

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Νο 4

Θετικά στοιχεία του χαρακτήρα μου

.....
.....
.....

Στοιχεία που θέλω να καλλιεργήσω και να αυξήσω

.....
.....
.....

Στοιχεία του χαρακτήρα μου που δεν μου αρέσουν και θέλω να τα περιορίσω

.....
.....
.....

Ενδεικτικές δραστηριότητες για την περιγραφική αξιολόγηση

Περιγραφική αξιολόγηση: **1. τον κυρίαρχο ρόλο στη διαδικασία έχει το ίδιο το παιδί,** α) αυτοαξιολόγηση β) ετεροαξιολόγηση γ) ατομικός φάκελος (portfolio)

Παρακάτω υπάρχουν ερωτηματολόγια αυτοαξιολόγησης & ετεροαξιολόγησης και περιγράφεται τι μπορεί να περιλαμβάνει ο ατομικός φάκελος. Στον ατομικό φάκελο μπορεί να περιέχεται και ημερολόγιο μαθητή. Καλούμε δηλ. τα παιδιά να κρατούν ημερολόγιο ένα μικρό τετράδιο ή ηλεκτρονικό αρχείο που θα το συμπληρώνουν κάθε φορά μετά την κάθε συνάντηση και παρακάτω υπάρχει μια λίστα με αναστοχαστικές ερωτήσεις που μπορούν να βοηθήσουν στην καταγραφή σημείων της διαδικασίας

2. τον κυρίαρχο ρόλο έχει ο/η εκπαιδευτικός δ) παρατήρηση ε) ημερολόγιο στ) συζητήσεις και συνεντεύξεις με τα παιδιά ζ) ειδικά οργανωμένες και σχεδιασμένες δραστηριότητες. Η παρατήρηση και το ημερολόγιο από κάθε μια συνάντηση είναι πολύ βοηθητικά για την τελική αξιολόγηση αλλά μπορούν να λειτουργήσουν και διαμορφωτικά κατά τη διάρκεια του προγράμματος. Παρακάτω υπάρχει λίστα με ερωτηματολόγιο αναστοχασμού που μπορεί να βοηθήσει και στη συμπλήρωση του ημερολογίου και για την οργάνωση αναστοχαστικών συζητήσεων στην τάξη.

Αναστοχαστική Λίστα (Στοιχεία Ημερολογίου Συναντήσεων)

Για τον εκπαιδευτικό:

Πόσο ικανοποιημένος/η είμαι από την υλοποίηση του εργαστηρίου;
 Μπόρεσαν οι μαθητές/τριες να αποκτήσουν κάποια νέα δεξιότητα; Ποια;
 Ποιοι δεν συμμετείχαν στην διαδικασία, στην παραγωγή έργου; Γιατί;
 Αν σχεδιάζα ξανά το εργαστήριο τι θα άλλαζα;
 Ποια πράγματα θα κρατούσα;
 Τι άρεσε περισσότερο στα παιδιά;
 Υπήρχε ευκαιρία και χρόνος για αλληλεπίδραση μεταξύ των μαθητών;
 Κατόνησαν καλά τις οδηγίες;
 Δόθηκε η δυνατότητα στους μαθητές/τριες να εκφράσουν συναισθήματα,
 εμπειρίες & βιώματα;
 Κατάφερα να ενδυναμώσω τους μαθητές/τριες και να ενισχύσω την
 αυτοπεποίθησή τους;
 Πώς είναι το κλίμα, η ατμόσφαιρα της τάξης; Υπάρχει αποδοχή, αλληλεγγύη,
 συνεργασία μεταξύ των παιδιών;
 Επιτεύχθηκαν οι στόχοι της ενότητας;
 Ποια ερωτήματα τέθηκαν; Ποια πράγματα θα ενίσχυα ή τι χρειάζεται να
 επεξεργαστούμε περισσότερο με τη συγκεκριμένη ομάδα μου;

Αναστοχαστική Λίστα

Για τον/την μαθητή/τρια

Τι έμαθα από αυτό το εργαστήριο; /τον θεματικό κύκλο;

Απέκτησα κάποια δεξιότητα από το εργαστήριο; Ποια;

Μπόρεσα να συνεργαστώ με τα παιδιά της ομάδας μου;

Μπόρεσα να εκφράσω συναισθήματα, βιώματα, εμπειρίες;

Αισθάνομαι άνετα, ευχάριστα στην ομάδα μου;

Αισθάνομαι ότι με αποδέχονται στην ομάδα μου;

Τι μου άρεσε περισσότερο από το εργαστήριο;

Τι με δυσκόλεψε;

Τι θα άλλαζα στην διαδικασία;

Τι κρατάω από το εργαστήριο το οποίο νομίζω ότι θα με βοηθήσει στη ζωή μου;

Φύλλα περιγραφικής αυτο-αξιολόγησης (έως 2 σελίδες)

Φύλλο Περιγραφικής Αυτοαξιολόγησης

Τάξη:	Ημερομηνία:
Όνοματεπώνυμο:	

Βάζω ένα + σε όποιο πλαίσιο (**ΚΑΘΟΛΟΥ-ΛΙΓΟ-ΑΡΚΕΤΑ-ΠΟΛΥ**) νομίζω ότι αποδίδει καλύτερα την απάντησή μου στο κάθε ερώτημα

ΚΡΙΤΗΡΙΑ	ΚΑΘΟΛΟΥ	ΛΙΓΟ	ΑΡΚΕΤΑ	ΠΟΛΥ
Πόσο ικανοποιημένος/η είμαι από τη συμμετοχή μου στο πρόγραμμα;				
Πόσο ικανοποιημένος/η είμαι από την συνεργασία μου με τα άλλα μέλη της ομάδας;				
Έμαθα μέσα από το πρόγραμμα ν' αναγνωρίζω και να εκφράζω καλύτερα τα συναισθήματά μου και τις προσωπικές μου εμπειρίες;				
Μπορώ να καταλάβω τον τρόπο με τον οποίο οι σκέψεις και τα συναισθήματά μου επηρεάζουν την συμπεριφορά μου;				
Όταν εργάζομαι ως μέλος ομάδας συμβάλλω στην ομαδική εργασία στον βαθμό που μου αναλογεί;				
Ακούω προσεκτικά & σέβομαι τις απόψεις όλων των μελών της ομάδας;				
Βοήθησα την ομάδα μου μέσα από τον διάλογο να φτάσει σε μια κοινή απόφαση;				
Ολοκλήρωσα τις εργασίες μου;				
Ήμουν συνεπής σε ό, τι ανέβαλα;				
Μπόρεσα να ξεπεράσω τα εμπόδια που παρουσιάστηκαν όταν προσπάθησα να πετύχω κάτι;				

Σεβάστηκα την άποψη των άλλων και ας μη συμφωνούσα;				
Εξέφρασα ελεύθερα τη γνώμη μου;				

ΦΥΛΛΟ ΕΤΕΡΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Αξιολογήστε συμπληρώνοντας ανάλογα με τον χαρακτηρισμό 1,2,3 ή 4 τα μέλη της ομάδας εργασίας σας

ΚΑΘΟΛΟΥ -	ΛΙΓΟ -	ΑΡΚΕΤΑ -	ΠΟΛΥ -
------------------	---------------	-----------------	---------------

ΚΡΙΤΗΡΙΑ	M1	M2	M3	M4
Έδωσε πρωτότυπες ιδέες και ανέλαβε πρωτοβουλίες προκειμένου να ολοκληρωθεί η εργασία;				
Μπορούσε να αναγνωρίζει πότε ένας συμμαθητής/τρια χρειάζεται τη βοήθειά του/της και την έδινε;				
Άκουγε προσεκτικά τους άλλους και τις διαφορετικές απόψεις;				
Συνεργάζεται με άλλους για κοινούς σκοπούς και ενδιαφέροντα;				
Έχει γλωσσικές/εκφραστικές δεξιότητες και βοήθησε στη συγγραφή και παρουσίαση της εργασίας;				
Ανέπτυξε καλές σχέσεις με τους /τις συμμαθητές/τριες στην ομάδα;				
Έχει ικανότητες στη χρήση ψηφιακών μέσων και ανέλαβε αυτό το κομμάτι στην συνεργατική εργασία & παρουσίασή της;				
Εμπνέει ενθουσιασμό στα μέλη της ομάδας ώστε να επιτυγχάνονται οι κοινοί στόχοι;				
Τήρησε με συνέπεια τις δεσμεύσεις του/της προς την ομάδα;				

Περιγραφή ενδεικτικών δραστηριοτήτων για το portfolio μαθητή/-τριας

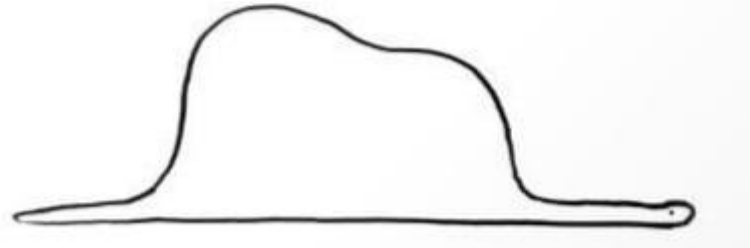
Με τη δημιουργία και τον εμπλουτισμό του ατομικού φακέλου/ portfolio ο/η μαθητής/τρια εμπλέκεται σε διαδικασίες καταγραφής, συλλογής, επιλογής, οργάνωσης, παρακολούθησης πορείας εξέλιξης, αναστοχασμού και αξιολόγησης. Ο φάκελος μπορεί να είναι συμβατικός π.χ. χάρτινο ντοσιέ με έλασμα ή και ηλεκτρονικός e-portfolio.

Ενδεικτικές εργασίες για τον ατομικό φάκελο από τα εργαστήρια:

- Εκτυπωμένο το βιβλίο με σημειώσεις επάνω που μπορεί να ανατρέχει και να συμπληρώνει κατά διαστήματα.
- Την ομαδική ιστορία που έγραψε η ομάδα χρησιμοποιώντας τα ονόματά της.
- Το αεροπλάνο κατασκευή με τις προσδοκίες και τις ανησυχίες του Ξεκινήματος στο οποίο μπορεί να ανατρέξει στο τέλος του προγράμματος για βοήθειαστον αναστοχασμό.
- Το φύλλο Εργασίας Νο 1 καθώς και την ανάμνηση ενός σημαντικού ταξιδιού στο οποίο έγινε αναφορά στη μικρή ομάδα
- Το Φύλλο εργασίας Νο 2
- Την εργασία την προαιρετική για την Γ΄ Γυμνασίου σε σχέση με τη ρήση του Καζαντζάκη
- Την ατομική εργασία /ζωγραφική του 3^{ου} εργαστηρίου
- Το Φύλλο εργασίας Νο 3
- Την εργασία από το 4^ο εργαστήριο με τα χαρακτηριστικά και τη ζωγραφιά του φίλου/συντρόφου
- Τη δημιουργία κειμένου με αυτόματη γραφή από το 5^ο εργαστήριο
- Το Φύλλο εργασίας Νο 4
- Την ομαδική εργασία από την 'ανεστραμμένη τάξη'
- Την εργασία αναστοχασμού από το 7^ο εργαστήριο
 - Ημερολόγιο συναντήσεων
- Αξιολογήσεις

Παράρτημα:
Σχήμα 1.

Οι εικόνες που υπάρχουν στο κείμενο είναι οι αυθεντικές που ζωγράφησε ο ίδιος ο συγγραφέας και περιέχονται στο βιβλίο.

Ερωτήσεις αυτοαξιολόγησης για το πρόγραμμα

1. Το πρόγραμμα μπορεί να υλοποιηθεί δια ζώσης και εξ αποστάσεως

1. ΣΩΣΤΟ 2. ΛΑΘΟΣ

2. Η αφόρμηση σε πολλά από τα εργαστήρια γίνεται με αποσπάσματα από το βιβλίο 'Ο Μικρός Πρίγκιπας' του Α. Εξυπερύ

1. ΣΩΣΤΟ 2. ΛΑΘΟΣ

3. Ένα από τα εργαστήρια αφορά στη σχέση του 'μικρού πρίγκιπα' με το 'τριαντάφυλλο'

1. ΣΩΣΤΟ 2. ΛΑΘΟΣ

4. Το εργαστήριο όπου ο μικρός πρίγκιπας συναντά την αλεπού μπορεί να αξιοποιηθεί για πρόληψη της ενδοσχολικής βίας

1. ΣΩΣΤΟ 2. ΛΑΘΟΣ

5. Σε ένα εργαστήριο εμπεριέχεται η κατασκευή αεροπλάνου

1. ΣΩΣΤΟ 2. ΛΑΘΟΣ

6. Η γνωριμία των μελών γίνεται με την δραστηριότητα

A) «Με το χαρτί στην πλάτη»

B) «Φτιάχνουμε μια ιστορία με τα ονόματά μας»

Γ) «Συλλογικά πορτρέτα»

6. Η αξιολόγηση του προγράμματος γίνεται με τη βοήθεια αναστοχαστικής λίστας για τον εκπαιδευτικό και τους μαθητές/τριες

1. ΣΩΣΤΟ 2. ΛΑΘΟΣ

7. Η αξιολόγηση των μαθητών/τριών γίνεται όχι με βαθμολόγηση ατομική αλλά ομαδική

1. ΣΩΣΤΟ 2. ΛΑΘΟΣ

8. Ένα από τα εργαστήρια αναφέρεται στο απόσπασμα από τον Μικρό Πρίγκιπα :
«...όλοι οι δρόμοι οδηγούν στους ανθρώπους»

1. ΣΩΣΤΟ 2. ΛΑΘΟΣ

9. Σε ένα από τα εργαστήρια του προγράμματος προσεγγίζεται το θέμα του «έρωτα στην εφηβεία»

1. ΣΩΣΤΟ 2. ΛΑΘΟΣ

10. Σε ένα από τα αρχικά εργαστήρια η τάξη επεξεργάζεται όρους καλής λειτουργία της ομάδας

1. ΣΩΣΤΟ 2. ΛΑΘΟΣ